

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **Y. M.**, zast. JUDr. Stanislavem Kadečkou, advokátem se sídlem v Pardubicích, Sladkovského 601, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze, Nad štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 5. 2014, č. j. 30 A 33/2013 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2013, č. j. MV-96891-19/OAM-2011, kterým bylo rozhodnuto, že stěžovatel je povinen uhradit žalovanému náklady spojené se správním vyhoštěním ve smyslu ustanovení § 123 odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), ve výši 42 896 Kč (výrok č. I.). Současně mu uložil povinnost uhradit náklady řízení v souladu s ustanovením § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a to v paušální částce 1000 Kč (výrok č. II.).

I. Podstatný obsah kasační stížnosti

Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že ustanovení § 123 zákona o pobytu cizinců ve svých odstavcích hierarchicky stanoví, komu má být uložena povinnost k náhradě nákladů spojených se správním vyhoštěním. Vyhoštěný cizinec dle tohoto ustanovení tak není subjektem, kterému by měla být povinnost k úhradě nákladů uložena na prvním místě; naopak, je-li „k dispozici“ některý ze subjektů uvedených v odst. 2, je správní orgán povinen uložit tuto povinnost právě jemu. Žalovaný dle stěžovatele od počátku směřoval řízení k tomu, že uloží tyto náklady k úhradě stěžovateli, a vůbec nepřibral za účastníka řízení jiné osoby, které by dle právní úpravy přicházely v úvahu dříve než stěžovatel, ani nevycházel z podkladů obsažených ve správním spise. Krajský soud tyto žalobní námitky odmítl na str. 8 napadeného rozsudku, dle názoru stěžovatele však nesprávně a s nepřípadnými argumenty, a to z následujících důvodů.

V řízení před žalovaným správním orgánem, z něhož vzešlo napadené rozhodnutí, stěžovatel výslovně uváděl, že v době svého pobytu na území ČR byl zaměstnáván více zaměstnavateli. Uvedené je dostatečně prokázáno již rozhodnutím (prvoinstančním) Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, odboru cizinecké policie Pardubice, č. j. KRPE-29745-61/ČJ-2011-170022-SV, ze dne 25. 10. 2011 [kterým bylo dle ustanovení § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců uloženo stěžovateli správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 3 roky], a dále zejména rozhodnutím (druhoinstančním) Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, č. j. CPR-11370/ČJ-2011-9CPR-V237, ze dne 9. 12. 2011.

Třebaže striktně teoreticky lze za závazné považovat jen výroky obou rozhodnutí, je zásadní skutečností, že právě nelegálním zaměstnáním stěžovatele byla odůvodněna uložená délka vyhoštění, když druhoinstanční orgán na str. 5 svého rozhodnutí výslovně uvádí, že *„nutno podotknout, že v rámci neoprávněného pobytu na území ČR (...) cizinec (...) vykonával pracovní činnost, aniž by měl potřebné povolení k zaměstnání nebo živnostenské oprávnění“, přičemž toto má v souběhu s dalšími tvrzenými jednáními „zvyšovat společenskou škodlivost samotného neoprávněného pobytu a odůvodňovat maximální dobu (3 roky), po kterou cizinci nebude umožněn vstup na území členských států EU“.*

Za takovéto situace byl dle stěžovatele žalovaný správní orgán povinen řídit se předmětnými správními rozhodnutími, a to včetně jejich proklamovaných důvodů (uvedená rozhodnutí byla aprobována i krajským a následně Nejvyšším správním soudem). V obou rozhodnutích se navíc tvrdí, že byl stěžovatel zadržen v areálu společnosti TVK-CZ s.r.o. v Pardubicích, na což stěžovatel upozorňoval výslovně správní orgán s tím, že mj. u této společnosti by měly být opatřeny eventuální další podklady rozhodnutí.

Stěžovatel rovněž nesouhlasí se závěrem krajského soudu na str. 8 (prostřední odstavec) napadeného rozsudku, tento má za nesprávný a je toho názoru, že za nastíněné situace bylo – jednoduše řečeno – nezbytné vzít (ve smyslu ustanovení § 123 odst. 2 zákona o pobytu cizinců) existenci zaměstnavatele jako fakt, a to i kdyby u toho mělo zůstat (a správní orgán nakonec musel náklady nést sám dle ustanovení § 123 odst. 6 zákona). Stěžovatel je přesvědčen, že na základě shromážděných podkladů měla být povinnost uhradit náklady uložena přinejmenším společnosti Sanalis Group s.r.o., neboť v řízení o uložení povinnosti k úhradě nákladů bylo jednoznačně prokázáno nelegální zaměstnání

pokračování

touto společností, třebaže k tomuto došlo až v období poté, co byl stěžovatel poprvé vyhoštěn.

Stěžovatel je přesvědčen o nesprávnosti právního názoru potvrzeného krajským soudem, dle něhož lze v předmětném případě dle citovaného odstavce uložit povinnost pouze tomu zaměstnavateli, který byl „zjištěn ve správním řízení ve věci prvního vyhoštění stěžovatele“ (tj. zde v řízení zakončeném druhoinstančním rozhodnutím Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, č. j. CPR-11370/ČJ-2011-9CPR-V237, ze dne 9. 12. 2011).

Stěžovatel je naopak přesvědčen, že okruh povinných subjektů dle ustanovení § 123 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, je nutno určit až k okamžiku vydání rozhodnutí o nákladech (pokud by přitom obecně vznikly náklady podřaditelné pod ustanovení § 123 zákona o pobytu cizinců v souvislosti s více správními vyhoštěními, není důvodu, aby o nich následně nebylo vedeno jedno společné řízení) – pročez měla být povinnost uhradit náklady uložena přinejmenším spol. Sanalis Group s.r.o., neboť nelegální zaměstnání touto společností bylo v řízení o uložení povinnosti k úhradě nákladů jednoznačně prokázáno.

Stěžovatel konstatuje, že správní orgán je obecně povinen vycházet při vydávání prvoinstančního správního rozhodnutí ze skutkového i právního stavu, který tu je v době vydání rozhodnutí. Tato skutečnost již byla judikatorně jednoznačně vyřešena, za všechny např. rozsudek NSS ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011 - 79. Obdobně (k předchozímu správnímu řádu) již rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 3. 1995, sp. zn. 7 A 516/1994, z odborné literatury pak např. SKULOVÁ, Soňa; et al. Správní právo procesní. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. s. 195.

Stěžovatel souhlasí s krajským soudem, že výsledek řízení by závisel na tom, jak se do okamžiku vydání rozhodnutí změnil skutkový stav; to je ale ve správním řízení zcela standardní a běžná situace. Jednoduchým příkladem lze naopak dospět k závěru, že *ad absurdum* vede interpretace opačná: *Pokud by byl před rozhodnutím o správním vyhoštění cizinec nelegálně zaměstnán jedním zaměstnavatelem (přičemž by v souvislosti s tímto řízením vznikly státu některé náklady podřaditelné pod ust. § 123 odst. 1 zákona o pobytu cizinců) a po vydání rozhodnutí o správním vyhoštění (avšak před realizací vyhoštění a před vydáním rozhodnutí o nákladech) byl zaměstnán nelegálně deseti dalšími zaměstnavateli, nebylo by absurdní, aby veškeré náklady nesl zaměstnavatel č. 1? Pokud by již následně žádné náklady ve smyslu ust. § 123 odst. 1 nevznikly, znamenalo by to, že zbylých 10 zaměstnavatelů je z hlediska ust. § 123 odst. 2 nepostižitelných, ačkoli porušili tutéž svou povinnost, jako zaměstnavatel č. 1?*

Dle názoru stěžovatele je teprve toto opravdu absurdní závěr a jediný právně přijatelný výklad musí proto spočívat v tom, že odpovídat (společně a nerozdílně) by měli všichni zaměstnavatelé zjištění k okamžiku vydání rozhodnutí o uložení povinnosti k úhradě nákladů spojených se správním vyhoštěním. Ať již se toto odehrálo před či poté, co cizince nelegálně zaměstnali; teprve vydání rozhodnutí o nákladech představuje onu hledanou hranici.

Na logický výklad uvedený výše pak plynule navazuje i výklad systematicko-teleologický. Ustanovení § 123 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je totiž krom uvedeného

třeba interpretovat se zohledněním toho, že implementuje požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/52/ES, o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Předmětné ustanovení tedy musí být vykládáno na jedné straně eurokonformně z hlediska hierarchického (nemůže být v rozporu s požadavky unijní směrnice), na druhé straně i účel ustanovení § 123 odst. 2 cit. zákona musí odpovídat účelu vydané směrnice. Zaplacení výdajů souvisejících s navrácením neoprávněně zaměstnaných, do nichž je i dle důvodové zprávy k zákonu třeba započítat náklady spojené se správním vyhoštěním cizince, patří dle čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice výslovně mezi finanční sankce za porušení zákazu nelegálního zaměstnávání. Možnost uložení sankce je přitom standardně odvislá od porušení právní povinnosti – z čehož plyne, že poruší-li zaměstnavatel své právní povinnosti tím, že zaměstnává nelegálně cizince, je povinen nést mj. náklady související s jeho vyhoštěním. Zjevně bez ohledu na to, zda cizinci již bylo vyhoštění v době zaměstnání uloženo či nikoli. Není tedy nikterak důvodné, aby takové sankce nepostihovaly i toho, kdo nelegálně zaměstná cizince, který již byl dříve na území státu státními orgány „zjištěn“ (a zajištěn a případně nevykonatelně vyhoštěn).

Nadto stěžovatel připojuje, že pokud by si Nejvyšší správní soud nebyl jist správnou interpretací čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES, o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, nabízí se podání předběžné otázky dle čl. 267 (druhého pododstavce) Smlouvy o fungování Evropské unie k Soudnímu dvoru Evropské unie (což ostatně stěžovatel výslovně, avšak bezúspěšně, navrhol již v řízení před krajským soudem).

Stěžovatel je přesvědčen o nesprávném právním posouzení věci žalovaným správním orgánem i krajským soudem a z tohoto důvodu navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

II. Vyjádření žalovaného

Žalovaný podal vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele, v němž uvádí, že tvrzení právního zástupce stěžovatele v podané kasační stížnosti pokládá za ryze subjektivní, neodůvodněné a ve svém důsledku znamenající nezákonnou konstrukci jakési objektivní odpovědnosti nezúčastněného subjektu, tedy zaměstnavatele nezjištěného v daném konkrétním správním řízení. Takový přístup je dle žalovaného flagrantním porušením zásady právní jistoty a dalších základních zásad demokratického právního státu.

Dle žalovaného náklady spojené se správním vyhoštěním vznikly v souvislosti se zákonným zajištěním cizince v době ode dne 30. 8. 2011 do dne 24. 2. 2012, a to v zařízení pro zajištění cizinců Bělá - Jezová, Bělá pod Bezdězem. Dotčený cizinec byl zajištěn v rámci správního řízení o správním vyhoštění, které bylo ukončeno vydáním rozhodnutí ze dne 25. 10. 2011, č. j. KRPE-29745-611ČJ-2011-170022-SV. Důvodem pro uložení správního vyhoštění dotčenému cizinci byl jeho pobyt na území ČR bez platného cestovního dokladu a víza. V tomto správním řízení nebyl zjištěn žádný zaměstnavatel, který by jmenovaného nelegálně zaměstnával, což vyplynulo jak z výpovědi cizince, tak z informací Policie ČR. Správní orgán tedy vyvinul úsilí zjistit, zda byl cizinec v rozhodné

pokračování

době nelegálně zaměstnán, ale žádný zaměstnavatel zjištěn nebyl. S ohledem na ustanovení § 123 zákona o pobytu cizinců podle posloupanost povinných osob tak správní orgán zcela v souladu se zákonem uložil povinnost uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním uvedenému cizinci. Pokud byl v dalším (druhém) řízení o správním vyhoštění zjištěn nelegální zaměstnavatel, má to vliv toliko na toto řízení, v němž navíc nedošlo k zajištění cizince a předmětné náklady tudíž nevznikly. Pokud by ale správní orgán uložil povinnost uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním zaměstnavateli, jehož nelegální zaměstnávání cizince bylo zjištěno v jiném správním řízení, nepostupoval by nejenom podle ustanovení § 123 zákona o pobytu cizinců, ale své rozhodnutí by zatížil rovněž nezákonností a nerespektováním zjištěného stavu věci, který v rozhodujícím správním řízení vyšel najevo. Uvedený přístup by tedy byl nejenom nezákonný, ale odporoval by rovněž základním zásadám správního řízení. Samotný fakt zadržení cizince na veřejně přístupné komunikaci v areálu firmy TVK-CZ s.r.o., rovněž nemůže být podkladem pro uložení povinnosti hradit náklady spojené se správním vyhoštěním této firmě, neboť to odporuje zákonu. Stejně tak správní orgán neshledává žádný důvod pro položení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU, jelikož je v daném případě jednoznačné, že nebyl zjištěn žádný nelegální zaměstnavatel a stejně tak nevznikly žádné pochybnosti o souladu ustanovení § 123 zákona o pobytu cizinců a čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2009/52/ES.

Z výše uvedených důvodů žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl pro nedůvodnost.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a jsou v ní namítány důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Dne 25. 10. 2011 bylo vydáno rozhodnutí č. j. KRPE-29745-61/ČJ-2011-170022-SV o správním vyhoštění stěžovatele (dále jen také „první správní vyhoštění“). V průběhu správního řízení byl stěžovatel za účelem tohoto vyhoštění rozhodnutím ze dne 30. 8. 2011 zajištěn a v době ode dne 30. 8. 2011 do dne 24. 2. 2012 pobýval v zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová, v Bělé pod Bezdězem. V souvislosti s tímto zajištěním vznikly předmětné náklady, tj. náklady za stravu, ubytování a za přepravu. Důvodem vyhoštění byla skutečnost, že stěžovatel pobýval v ČR od 4. 8. 2003 do 29. 8. 2011 bez víza a zároveň

bez platného povolení k pobytu, čímž naplnil skutkovou podstatu pro uložení správního vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o pobytu cizinců.

Dne 23. 7. 2012 bylo kontrolou hlídky cizinecké policie zjištěno, že stěžovatel je nelegálně zaměstnán společností Sanalis Group, s. r. o. Následně mu bylo rozhodnutím ze dne 1. 8. 2012, č. j. KRPE-60461-36/ČJ-2012-170022-SV, uloženo správní vyhoštění z důvodu zaměstnání bez povolení v době ode dne 1. 6. do dne 19. 7. 2012 a v den kontroly, tj. dne 23. 7. 2012 (dále také jen „druhé správní vyhoštění“).

Rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 4. 2013, č. j. MV-96891-19/OAM-2011 žalovaný rozhodl, že stěžovatel je povinen uhradit žalovanému náklady spojené se správním vyhoštěním ve smyslu ustanovení § 123 odst. 5 zákona o pobytu cizinců ve výši 42 896 Kč.

Spornou mezi účastníky je otázka, zda náklady předmětného správního vyhoštění měly být uloženy ve smyslu ustanovení § 123 odst. 3 zákona o pobytu cizinců k úhradě stěžovateli (tj. cizinci), jak tvrdí žalovaný, či měly být uloženy ve smyslu ustanovení § 123 odst. 2 téhož zákona k úhradě zaměstnavateli, který ho zaměstnal bez povolení k zaměstnání, když takovéto zaměstnání bylo správními orgány zjištěno minimálně od 1. 6. do 19. 7. 2012 (v důsledku čehož bylo stěžovateli uloženo druhé správní vyhoštění), jak namítá stěžovatel, resp., zda měly být uloženy předchozím zaměstnavatelům stěžovatele, které byl dle názoru stěžovatele žalovaný povinen zjistit.

Krajský soud dospěl k názoru, že lze uložit povinnost pouze tomu zaměstnavateli, který byl zjištěn ve správním řízení ve věci prvního vyhoštění stěžovatele (tj. zde v řízení zakončeném druhoinstančním rozhodnutím Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, č. j. CPR-11370/ČJ-2011-9CPR-V237, ze dne 9. 12. 2011).

Nejvyšší správní soud na úvod konstatuje, že byl prokázán zaměstnavatel, který zaměstnával stěžovatele bez povolení po prvním správním vyhoštění, když toto bylo důvodem pro druhé správní vyhoštění; klíčovým je posouzení, zda lze tomuto zaměstnavateli uložit náhradu nákladů, které byly spojené s prvním správním vyhoštěním. Druhým správním vyhoštěním náklady nevznikly.

Podle ustanovení § 123 odst. 2 věty první zákona o pobytu cizinců „*jde-li o správní vyhoštění cizince, který byl na území zaměstnán bez povolení k zaměstnání, je-li podle zvláštního právního předpis) vyžadováno, nebo platného oprávnění k pobytu, je povinen náklady spojené se správním vyhoštěním podle odstavce 1 uhradit ten, kdo cizince zaměstnal.*“ Podle odstavce 1 cit. ustanovení „*náklady spojené se správním vyhoštěním zahrnují náklady na ubytování a stravování, přepravní náklady a ostatní nutné peněžní náklady. Do nákladů spojených se správním vyhoštěním se dále zahrnují náklady podle věty první za cizince ubytovaného v zařízení společně s cizincem zajištěným za účelem správního vyhoštění.*“ Nejvyšší správní soud přisvědčil právnímu názoru krajského soudu, že úhradu nákladů spojených se správním vyhoštěním, lze požadovat pouze po tom, kdo cizince bez povolení zaměstnával do doby rozhodnutí o (prvním) správním vyhoštění.

pokračování

Náklady spojené se správním vyhoštěním jsou ze své podstaty vázány na rozhodnutí o správním vyhoštění, nikoliv na budoucí okamžik, kdy byl stěžovatel vyzván k jejich úhradě. Pokud je rozhodováno o opětovném správním vyhoštění nelze po zaměstnavatelích žádat úhradu nákladů spojených s předchozím rozhodnutím o správním vyhoštění. Stejně tak, jako nelze uložit nové správní vyhoštění za zaměstnání v rozporu s povolením, které bylo podkladem předchozího správního vyhoštění, tak nelze požadovat úhradu nákladů prvního správního vyhoštění po zaměstnavatelích, jejichž porušení zákona vedlo k druhému správnímu vyhoštění. Za rozhodující pro určení, který ze zaměstnavatelů je povinen k úhradě nákladů, nelze považovat okamžik vydání rozhodnutí o uložení povinnosti uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním. Nelze tedy přisvědčit stěžovateli, že lze požadovat úhradu nákladů po zaměstnavateli, který cizince nelegálně zaměstnával až po vydání (prvního) rozhodnutí o správním vyhoštění.

Žalovaný při vydání rozhodnutí o uložení povinnosti uhradit náklady rozhodoval plně v souladu se zákonem podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí, když rozhodoval o nákladech, které vznikly do dne vydání rozhodnutí podle účinného právního předpisu. Dovolává-li se stěžovatel logických argumentů, je třeba konstatovat, že zcela v takových intencích ob stojí právě postup žalovaného, když rozhodoval a mohl rozhodovat pouze o nákladech spojených pouze s prvním správním vyhoštěním. Tyto, náklady vzhledem k tomu, že žádní nelegální zaměstnavatelé v řízení zjišťování nebyli, uložil stěžovateli. Jak již bylo uvedeno výše, první správní vyhoštění bylo založeno na prokázání skutečnosti, že stěžovatel pobýval dlouhodobě na území České republiky bez platného víza, ač k tomu nebyl oprávněn, bez platného povolení k pobytu; jakož i bez potřebného povolení k zaměstnání nebo živnostenského oprávnění. Důvody vedoucí k uložení prvního správního vyhoštění nebyly založeny tedy a priori na zjištění nelegálního zaměstnání u konkrétního zaměstnavatele, ale na souhrnu výše uvedených jednání, která v kontextu zvyšují společenskou škodlivost samotného neoprávněného pobytu a jsou legitimním důvodem pro udělení správního vyhoštění dle ust. § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o pobytu cizinců.

Lze přisvědčit i názoru krajského soudu, že jinak by záleželo na tom, jak rychle správní orgán rozhodnutí vydá, resp. jak rychle si cizinec bez pracovního povolení najde nové zaměstnání bez pracovního povolení. Bylo by naprosto absurdní, pokud by cizinec jen tím, že si po vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, resp. po ukončení zajištění, najde nelegální práci na jeden den, se tímto zbavil povinnosti uhradit náklady správního vyhoštění, když tuto povinnost převede na zaměstnavatele. Nelze přisvědčit stěžovateli konstrukci, že následní zaměstnavatelé by byli zvýhodněni, když tito by nenesli náklady (prvního) správního vyhoštění.

Vzhledem k výše uvedenému zdejší soud dospěl k názoru, že právní závěr krajského soudu, že nelze úhradu nákladů požadovat po společnosti Sanalis Group s. r. o., pro kterou stěžovatel pracoval v rozporu s pracovním povolením až po rozhodnutí o prvním správním vyhoštění, je zcela v souladu se zákonem.

Úhrada nákladů prvního správního vyhoštění by nebyla uložena stěžovateli, a to za předpokladu, že existoval zaměstnavatel, který ho v rozporu s pracovním povolením zaměstnával v době před uložení prvního správního vyhoštění. O zjištění, kdo byl nelegálním zaměstnavatelem stěžovatele, se snažil žalovaný během správního

řízení, neboť z výpovědi stěžovatele vyplývalo, že se živil prací a nedisponoval pracovním povolením; konkrétní zaměstnání však nebylo zjištěno ani zjišťováno a ani sám stěžovatel žádného zaměstnavatele neoznačil. Důvody vedoucí k uložení prvního správního vyhoštění, jak bylo uvedeno výše, však nebyly založeny a priori na zjištění nelegálního zaměstnání u konkrétního zaměstnavatele, ale na souhrnu dalších zjištění. Ostatně ani sám stěžovatel při svém zadržení dne 29. 8. 2011 ve večerních hodinách v ulici Pražská, v areálu společnosti TVK, s.r.o. nesdělil, že by ve zmíněné společnosti pracoval.

Nutno podotknout, že stěžovatel byl také dne 9. 1. 2013 vyzván k předložení důkazů na podporu svých tvrzení, stran uplatnění postupu dle ustanovení § 123 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, tedy k doložení takových listin, které v inkriminovaném čase dokazují, že byl stěžovatel zaměstnán, resp. že byl uzavřen pracovněprávní vztah mezi stěžovatelem a konkrétním zaměstnavatelem. Stěžovatel tím, že na předmětnou výzvu nikterak nereagoval, zapříčinil sám situaci, že nemohla být požadována úhrada nákladů po stěžovatelových zaměstnavatelích, a byla požadována úhrada po stěžovateli.

Stěžovatel v kasační stížnosti poukazoval na to, že v druhostupňovém rozhodnutí žalovaný podotýká, že stěžovatel v rámci neoprávněného pobytu na území ČR vykonával pracovní činnost; z toho usuzuje, že nelze požadovat úhradu nákladů po něm. S takovou dezinterpretací závěrů žalovaného nelze souhlasit. Nelze totiž zaměňovat dvě úplně odlišná řízení. Pro samotné rozhodnutí o správním vyhoštění je podstatné, zda cizinec vykonával práci v rozporu s pracovním povolením, není přitom podstatné, kdo tímto zaměstnavatelem byl. Na druhou stranu uložení povinnosti úhrady nákladů lze uložit pouze konkrétně zjištěnému zaměstnavateli, a k tomu, i z důvodu přístupu stěžovatele, nedošlo.

Rovněž stěžovatelem navrhované užití ustanovení § 123 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, podle kterého *„nebyly-li náklady spojené se správním vyhoštěním uhrazeny podle odstavců 2 až 4, nese tyto náklady do doby jejich úhrady a) policie, jde-li o cizince zajištěného podle zvláštního právního předpisu 42), nebo b) ministerstvo v ostatních případech.“* nelze použít, když tohoto odstavce se užije pouze, pokud nedojde k úhradě dle odstavců 2 až 4, v tomto případě však dojde k úhradě nákladů spojených se správním vyhoštěním cizincem (odst. 3), tedy stěžovatelem.

Nejvyšší správní soud neshledal důvody pro podání předběžné otázky k Soudnímu dvoru Evropské Unie, neboť mu nevznikly pochybnosti o souladné interpretaci ustanovení § 123 odst. 2 zákona o pobytu cizinců s ustanovením čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES, o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedených úvah dospěl k závěru, že Krajský soud v Hradci Králové správně vyložil a aplikoval ustanovení § 123 o pobytu cizinců, když rozhodl, že náhradu nákladů prvního správního vyhoštění nelze uložit zaměstnavateli, zaměstnávajícího stěžovatele bez povolení k zaměstnání po právní moci rozhodnutí o (prvním) správním vyhoštění, a dále rozhodl, že nelze uložit tuto povinnost žádnému z potencionálních předchozích zaměstnavatelů. Tito totiž nebyli konkrétně v řízení o

pokračování

prvním správním vyhoštění zjišťování, a z důvodu nesoučinnosti stěžovatele v následném řízení o uložení povinnosti uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním, nebyli ani zjištěni.

O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný žádné náklady přesahující jeho správní činnost nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal. Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (ustanovení § 53 odst. 3, ustanovení § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 27. října 2014

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu